

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل

پایاده سازی	تصحیح و ویرایش اولیه	ذکر مأخذ	ویرایش نهایی

نام‌های حضرت زهرا علیها السلام

فاطمه:

روایات متعددی داریم که چرا نام حضرت، فاطمه علیها السلام نامیده شده؟

۱- قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ لِمُعَاوِيَةَ أ تَدْرِي لِمَ سُمِّيَتْ فَاطِمَةُ فَاطِمَةَ؟ آیا می‌دانی که چرا فاطمه، فاطمه علیها السلام نامیده شده؟ قَالَ لَا كُنْتُ نَهًا، قَالَ لِأَنَّهَا فَطِمَتْ هِيَ وَشَبِعَتْهَا مِنَ النَّارِ. رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: علتش این است که فاطمه علیها السلام و شیعیانش از دوزخ رابطشون قطع شده و بازداشته شدند. فطم در زبان عربی به معنای گرفته شدن بچه از شیر است. سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ يَقُولُهُ^۱ بعد ابن عباس گفت: من این را از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنیدم.

۲- حدیث دیگر از جابر بن عبدالله انصاری است: عَنِ الرَّضَا عَنْ آبَائِهِ علیهم السلام قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله إِنِّي سَمَّيْتُ ابْنَتِي فَاطِمَةَ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فَطَمَهَا وَفَطَمَ مَنْ أَحَبَّهَا مِنَ النَّارِ^۲. پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود: فاطمه، فاطمه نامیده شد به خاطر اینکه خود فاطمه علیها السلام و همه‌ی دوستدارانش را خدای متعال رابطشون را از آتش دوزخ قطع کرده است. (این دیگر خیلی فراتر از شیعه است چون شیعه خیلی بزرگ است، شیعه سلمان رضی الله عنه بود. ما ان شاء الله محب فاطمه علیها السلام باشیم و این حدیث خیلی بشارت برای ما و شماست چون اگر فقط شیعه بود ما خیلی به حساب خودمان نمی‌گذاشتیم ولی اینجا پیغمبر صلی الله علیه و آله عنایت فرمودند: محبان فاطمه علیها السلام ...)

۳- امام صادق علیه السلام فرمودند: تَدْرِي أَيُّ شَيْءٍ تَفْسِيرُ فَاطِمَةَ؟ آیا می‌دانی تفسیر فاطمه علیها السلام چیست؟ قَالَ فَطِمَتْ مِنَ الشَّرِّ وَيُقَالُ إِنَّمَا سُمِّيَتْ فَاطِمَةَ لِأَنَّهَا فَطِمَتْ عَنِ الطَّمْثِ^۳. علتش این است که فاطمه علیها السلام از همه‌ی بدی‌ها بریده شده و بدی در وجود فاطمه علیها السلام اصلاً جایگاهی ندارد. فاطمه علیها السلام از آلودگی‌ها و عادات زنانه پاک است.

۱- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۲.

۲- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۲.

۳- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶.

۴- امام صادق علیه السلام فرمودند: **إِنَّمَا سُمِّيَتْ فَاطِمَةٌ لِأَنَّ الْخُلُقَ فُطِمُوا عَنْ مَعْرِفَتِهَا**^۱. به این خاطر که خلق راهی به معرفت و حقیقت فاطمه علیها السلام ندارند.

۵- در یکی دیگر از روایت‌ها آمده که حضرت فاطمه علیها السلام را به این علت فاطمه نامیده‌اند که طمع دیگران را برای وراثت پیامبر قطع کرد. چون فطم به معنای بریدن است.

۶- امام باقر علیه السلام فرمودند: **فَطَمَهَا اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بِالْعِلْمِ وَعَنِ الطَّمْثِ بِالْمِيثَاقِ**^۲. فاطمه علیها السلام را با علم گرفتند گویا از آنچه که مال عالم کثرت است او را بریدند مثل بچه‌ای که او را از شیر می‌گیرند با یک چیزی، فاطمه علیها السلام را با علم از شیر این عالم طبیعت و کثرت گرفتند.

بتول: به معنای بریدن

۷- **سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ مَا الْبُتُولُ؟** از پیغمبر صلی الله علیه و آله سؤال شد معنای بتول چیست؟ **قَالَ لِعَائِشَةَ يَا حُمَيْرَاءُ إِنَّ فَاطِمَةَ لَيْسَتْ كِنِسَاءِ الْأَدَمِيِّينَ لَا تَعْتَلُّ كَمَا تَعْتَلُنَ**^۳. فاطمه علیها السلام آن عادت زنانه را ندارد.

۸- **سُمِّيَتْ فَاطِمَةٌ بَتُولًا لِأَنَّهَا بُتِلَتْ عَنِ النَّظِيرِ**^۴. فاطمه علیها السلام بتول نامیده شد برای اینکه از داشتن نظیر و مانند بریده شده است. فاطمه علیها السلام هیچمانندی در عالم ندارد.

زهرا:

۹- جابر بن جعفری از امام صادق علیه السلام: **قَالَ قُلْتُ لِمَ سُمِّيَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ زَهْرَاءُ؟** به امام صادق علیه السلام عرض کردم که چرا حضرت فاطمه، زهرا علیها السلام گفته می‌شود؟ **فَقَالَ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ خَلَقَهَا مِنْ نُورٍ عَظَمَتِهِ فَلَمَّا أَشْرَقَتْ أَضَاءَتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِنُورِهَا وَغَشِيَتْ أَبْصَارَ الْمَلَائِكَةِ وَخَرَّتِ الْمَلَائِكَةُ لِلَّهِ سَاجِدِينَ**. به خاطر اینکه خدای عزوجل فاطمه علیها السلام را از نور

۱- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۶۵

۲- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۳

۳- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶

۴- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶

خودش آفرید پس فاطمه علیها السلام وقتی متولد شد درخشید، آسمان و زمین به نور او روشن شد و چشم‌های ملائکه را خیره کرد و پوشاند (این نور آن قدر شدید بود که قدرت دید ملائکه را هم از آن گرفت) و ملائکه وقتی این نور را دیدند به سجده افتادند. وَ قَالُوا إِلَهَنَا وَ سَيِّدَنَا مَا هَذَا النُّورُ؟ عرض کردند: ای خدای ما! ای سرور ما! آن نور چیست؟ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِمْ هَذَا نُورٌ مِنْ نُورِي خدایوند متعال به آنها وحی کرد که این نوری است از نور ذات الوهیت، از نور خودم. وَ أَسْكَنْتُهُ فِي سَمَائِي خَلَقْتُهُ مِنْ عَظْمَتِي أَخْرَجْتُهُ مِنْ صُلْبِ نَبِيٍّ مِنْ أَنْبِيَائِي أَفْضَلُهُ عَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَ أَخْرَجَ مِنْ ذَلِكَ النُّورِ أئِمَّةً يَقُومُونَ بِأَمْرِي يَهْدُونَ إِلَيَّ حَقِّي وَ أَجْعَلُهُمْ خُلَفَائِي فِي أَرْضِي بَعْدَ انْقِضَاءِ وَحْيِي.^۱ من این نور را در آسمان خود جای می‌دهم (ساکن می‌کنم) و او را از عظمت خودم آفریدم، او را از نسل پیامبری از پیامبرانم که آن پیامبر بر همه‌ی انبیا فضیلت می‌دهم خارج می‌کنم (این نور را) و از این نور امامانی را خارج می‌کنم که به امر من قیام می‌کنند و هدایت به حق الوهیت می‌کند و من آنها را خلیفه‌های خودم و جانشینان خودم در روی زمین قرار می‌دهم بعد از هنگامی که وی قطع می‌شود.

۱۰- سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ فَاطِمَةَ لِمَ سُمِّيَتْ زَهْرَاءُ؟ از امام صادق عليه السلام سؤال کردم چرا حضرت فاطمه عليها السلام زهرا نامیده شد؟ فَقَالَ لِأَنَّهَا كَانَتْ إِذَا قَامَتْ فِي مِحْرَابِهَا زَهْرًا نُورُهَا لِأَهْلِ السَّمَاءِ كَمَا يَزْهَرُ نُورُ الْكَوَاكِبِ لِأَهْلِ الْأَرْضِ.^۲ به خاطر اینکه هنگامی که در محراب عبادت خودشان قیام می‌کردند (به نماز) نور فاطمه عليها السلام برای اهل آسمان‌ها می‌درخشید همان‌گونه که نور ستارگان برای زمینیان درخشش دارد.

۱۱- ابان بن تغلب از امام صادق عليه السلام سؤال می‌کند: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ لِمَ سُمِّيَتْ الزَّهْرَاءُ زَهْرَاءُ؟ یابن رسول الله چرا حضرت زهرا، زهرا نامیده شد؟ فَقَالَ لِأَنَّهَا تَزْهَرُ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ فِي النَّهَارِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ بِالنُّورِ. به خاطر اینکه فاطمه زهرا عليها السلام در روز سه بار به امیرالمؤمنین تجلی نورانی می‌کردند. فرمودند: كَانَ يَزْهَرُ نُورٌ وَجْهَهَا صَلَاةَ الْغَدَاةِ وَ النَّاسُ فِي فِرَاشِهِمْ فَيَدْخُلُ بَيَاضُ ذَلِكَ النُّورِ إِلَى حُجْرَاتِهِمْ بِالْمَدِينَةِ فَتَبْيِضُ حَيْطَانُهُمْ فَيَعْجَبُونَ مِنْ ذَلِكَ فَيَأْتُونَ النَّبِيَّ فَيَسْأَلُونَهُ عَمَّا رَأَوْا فَيُرْسِلُهُمْ إِلَى مَنْزِلِ فَاطِمَةَ فَيَأْتُونَ مَنْزِلَهَا فَيَرَوْنَهَا قَاعِدَةً فِي مِحْرَابِهَا تُصَلِّي وَ النُّورُ يَسْطَعُ مِنْ مِحْرَابِهَا مِنْ وَجْهَهَا فَيَعْلَمُونَ أَنَّ الَّذِي رَأَوْهُ كَانَ مِنْ نُورِ فَاطِمَةَ: فاطمه عليها السلام وقتی که به نماز صبح می‌ایستادند و مردم در رختخواب‌هایشان خوابیده نوری از صورت فاطمه عليها السلام می‌درخشید که این نور، نور سفید رنگی بود و وارد تمام خانه‌های شهر مدینه می‌شد و تمام خانه‌ها را سفید می‌کرد، مردم از این نور سفید تعجب می‌کردند، نزد پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌آمدند و از آنچه دیده بودند سؤال می‌کردند پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله آنها را به منزل فاطمه عليها السلام می‌فرستاد آنها به منزل فاطمه عليها السلام می‌آمدند و می‌دیدند ایشان در محراب عبادت خودشان نشسته‌اند و نماز

۱- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۲.

۲- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۲.

می خوانند محراب ایشان از صورتشان می درخشد و این نور است که تمام مدینه را سفید کرده است و در نتیجه می فهمیدند آنچه که دیده نور فاطمه علیها السلام بوده است. فَإِذَا انْتَصَفَ النَّهَارُ وَ تَرْتَبَتْ لِلصَّلَاةِ زَهْرٌ نُورٌ وَجْهَهَا بِالصُّفْرَةِ فَتَدْخُلُ الصُّفْرَةَ فِي حُجْرَاتِ النَّاسِ فَتُصَفِّرُ ثِيَابَهُمْ وَ أَلْوَانَهُمْ فَيَأْتُونَ النَّبِيَّ فَيَسْأَلُونَهُ عَمَّا رَأَوْا فَيُرْسِلُهُمْ إِلَى مَنْزِلِ فَاطِمَةَ فَيَرَوْنَهَا قَائِمَةً فِي مِحْرَابِهَا وَ قَدْ زَهَرَ نُورٌ وَجْهَهَا صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهَا وَ عَلَى أَبِيهَا وَ بَعْلِهَا وَ بَنِيهَا بِالصُّفْرَةِ فَيَعْلَمُونَ أَنَّ الَّذِي رَأَوْا كَانَ مِنْ نُورِ وَجْهِهَا: هنگامی که ظهر می شد و فاطمه علیها السلام آماده نماز می شدند و به نماز می ایستادند نور چهره فاطمه علیها السلام نور زرد رنگی بود، می درخشید و این نور زرد وارد تمام خانه های مدینه می شد و تمام فضای خانه ها را زرد رنگ می کرد و تمام لباس هایشان هر چه که بود به رنگ زرد در می آمد و اینها می آمدند خدمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و در مورد آنچه دیده بودند سؤال می کردند پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله آنها را به منزل فاطمه علیها السلام می فرستادند و آنها می دیدند که در محراب عبادتش نشسته و این نور زرد رنگ از چهره اوست که ساطع شده است که صلوات خدا بر او و بر پدر و شوهر و دو فرزند او - این نور زرد رنگ از اوست بعد می فهمیدند آنچه را که آنها دیده اند از نور چهره فاطمه علیها السلام است. فَإِذَا كَانَ آخِرُ النَّهَارِ وَ غَرَبَتِ الشَّمْسُ أَحْمَرَ وَجْهَ فَاطِمَةَ فَأَشْرَقَ وَجْهَهَا بِالْحُمْرَةِ فَرَحًا وَ شُكْرًا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ. هنگامی که روز به پایان می آمد و خورشید غروب می کرد چهره فاطمه علیها السلام سرخ گون می شد و می درخشید با نور سرخ رنگی که حاکی از شادمانی فاطمه علیها السلام و شکر ایشان برای خدای عزوجل بود. فَكَانَ تَدْخُلُ حُمْرَةً وَجْهَهَا حُجْرَاتِ النَّوْمِ وَ تَحْمَرُّ حِيْطَانُهُمْ فَيَعْجَبُونَ مِنْ ذَلِكَ وَ يَأْتُونَ النَّبِيَّ وَ يَسْأَلُونَهُ عَنْ ذَلِكَ فَيُرْسِلُهُمْ إِلَى مَنْزِلِ فَاطِمَةَ فَيَرَوْنَهَا جَالِسَةً تُسَبِّحُ اللَّهَ وَ تَمْجِدُهُ وَ نُورٌ وَجْهَهَا يَزْهَرُ بِالْحُمْرَةِ فَيَعْلَمُونَ أَنَّ الَّذِي رَأَوْا كَانَ مِنْ نُورِ وَجْهِ فَاطِمَةَ. هنگامی که این نور سرخ رنگ فاطمه علیها السلام وارد اتاق و منازل و حیاط هایشان می شد آنها را سرخ رنگ می کرد، آنها تعجب می کردند از آن نور خدمت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله آنها را به منزل فاطمه علیها السلام می فرستاد و آنها می دیدند فاطمه علیها السلام نشسته است و تسبیح و تمجید خدا را به جا می آورد و نور چهره فاطمه علیها السلام است. فَلَمَّ يَزَلْ ذَلِكَ النُّورُ فِي وَجْهِهَا حَتَّى وُلِدَ الْحُسَيْنُ فَهُوَ يَتَقَلَّبُ فِي وَجْهِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي الْأَيَّامَةِ مِمَّا أَهْلَ الْبَيْتِ إِمَامٌ بَعْدَ إِمَامٍ. و این نور همچنان وجود داشت تا زمانی که امام حسین علیها السلام متولد شد و این نور تا روز قیامت از امامی به امام دیگر منتقل می شود و این نور فاطمه زهرا علیها السلام در وجود ائمه علیهم السلام خواهد بود. اینکه می بینید روایات متنوع گفته شده بستگی به سؤال کننده دارد هر چقدر قدرت هاضمه ی سؤال کننده بالاتر بوده پرده های بالاتری را کنار زده اند همه هم به جای خودش درست است.

۱۱- الْحَسَنُ بْنُ يَزِيدَ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام لِمَ سُمِّيَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ؟ عرض کردم خدمت امام صادق علیه السلام که چرا فاطمه علیها السلام، زهرا نامیده می شود؟ قَالَ لِأَنَّ لَهَا فِي الْجَنَّةِ قَبَّةً مِنْ يَاقُوتِ حَمْرَاءَ ارْتِفَاعُهَا فِي الْهَوَاءِ مَسِيرَةُ سَنَةٍ. فرمود: به این

خاطر که برای فاطمه علیها السلام در بهشت قبه‌ای از یاقوت سرخ وجود دارد که ارتفاعش در آسمان به اندازه‌ی یک سال سفر است (که این سال‌ها هم سال‌های زمینی نیست، سالی است که هر روزش ده هزار یا پنجاه هزار سال از سال‌های زمینی است، این قدر ارتفاعش طولانی است) *مُعَلَّقَةٌ بِقُدْرَةِ الْجَبَّارِ لَا عِلَاقَةَ لَهَا مِنْ فَوْقِهَا فَتُمْسِكُهَا وَ لَا دِعَامَةَ لَهَا مِنْ تَحْتِهَا فَتَلْزَمُهَا*: و این قبه‌ی نورانی به قدرت خدای جبار معلق است نه از بالا به چیزی آویخته نه از پایین روی ستونی قرار گرفته. *لَهَا مِائَةٌ أَلْفٍ بَابٍ عَلَى كُلِّ بَابٍ أَلْفٌ مِنَ الْمَلَائِكَةِ*: این قبه صد هزار در دارد و در جلوی هر کدام از این درها هم هزار ملک ایستاده‌اند (اینها البته معنای ظاهری و باطنی دارد و هر کدام از اینها یعنی چه؟ به قدرت جبار آویخته از بالا به چیزی آویزان نیست از پائین ستونی ندارد صد هزار در دارد یعنی چه؟) *يَرَاهَا أَهْلُ الْجَنَّةِ كَمَا يَرَى أَحَدُكُمْ الْكَوْكَبَ الدَّرِّيَّ الزَّاهِرَ فِي أَفْقِ السَّمَاءِ*. بهشتیان این قبه‌ی نورانی را در آسمان می‌بینند همان‌طور که هر یک از شما ستارگان درخشان آسمان را در افق آسمان در حال درخشش می‌بینید. *فَيَقُولُونَ هَذِهِ الزَّهْرَاءُ لِفَاطِمَةَ*.^۱ بهشتیان می‌گویند: این زهرا، این چیز درخشان متعلق به فاطمه علیها السلام است.

محدثه:

۱۲- در روایات هست که علت محدثه نامیده شدن حضرت فاطمه علیها السلام این است که ملائکه با حضرت فاطمه علیها السلام سخن می‌گفتند، حدیث می‌گفتند و مقام عظیم فاطمه‌ی زهرا علیها السلام در این رابطه بعد از رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم مشخص شد که تا زمانی که فاطمه علیها السلام در این عالم بود بعد از رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم جبرئیل علیه السلام آمد، جبرئیلی که حامل وحی انبیا الهی بود و با رحلت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم جریان وحی در این عالم ختم شد اما عظمت مقام فاطمه زهرا علیها السلام در این است که بعد از ختم نبوت به خاطر عظمت شأن فاطمه‌ی زهرا علیها السلام جبرئیل تا زمانی که حضرت فاطمه علیها السلام زنده بود فرود می‌آمدند بر خود فاطمه علیها السلام و حقایق را برای فاطمه علیها السلام از آسمان می‌آوردند که این حقایق را بعد فاطمه علیها السلام دیکته کردند و امیرالمؤمنین علیه السلام نوشتند و این همان مصحف فاطمه علیها السلام است که در دست ائمه علیهم السلام قرار داشت و این امروز هم در دست امام عصر علیه السلام است که ان‌شاءالله بعد از ظهورشان این مصحف آشکار می‌شود و حقایق عظیم و عجیبی که در این مصحف هست در اختیار همه‌ی خلق قرار می‌گیرد.

۱- مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۶.